

LASTEN NEFROLOGIAN LISÄKOULUTUSOHJELMA

Lasten nefrologian valtakunnallinen koulutusohjelma noudattaa spesialistikoulutusohjelmaa, jonka sisältö on määritetty European Board of Pediatricsin ohjeessa. Se täyttää CESP:n (Confederation of European Specialists in Pediatrics) , UEMS:n (European Union of Medical Specialists; www.uems.net) lastentautien suppeiden erikoisalojen koulutuksen yleiset vaatimukset. Lisäksi vaatimusten pohjana on ESPN:n (European Society for Paediatric Nephrology) suositukset vuodelta 2015.

Koulutuksen kesto

Koulutus kestää kaksi vuotta kokopäiväisenä palveluna. Jotta koulutus olisi riittävän monipuolinen, edellytetään, että koulutettava toimii koulutusvirassa HUS:n Uuden lastensairaalan nefrologian- ja elinsiirtojen yksikössä vähintään 12 kk. Muu osa palvelua voidaan suorittaa omassa yliopistosairaalassa lastennefrologin ohjauksessa. Siihen tulisi sisällyttää 2-3 kk palvelua aikuisnefrologian yksikössä ja dialyysiosastolla. Myös palvelu ulkomaisessa lasten nefrologian yksikössä on suositeltavaa.

Koulutettavan edellytykset

Lisäkoulutuksen voi aloittaa lastentautien erikoislääkärin tutkinnon suorittamisen jälkeen. Koulutettavien valinnassa otetaan huomioon valtakunnallinen tarve. Koulutettava suunnittelee koulutuksensa lasten nefrologian lisäkoulutusohjelman kouluttajien kanssa.

Koulutuksen sisältö

Lastennefrologian lisäkoulutusohjelman päämääränä on perehdyttää koulutettava lasten munuais- ja virtsatesairauksien sekä elinsiirtojen diagnostiikkaan ja potilaiden seurantaan ja hoitoon.

1. Munuaistautien perusteet

Munuaisten ja virtsateiden embryologia, anatomia ja fysiologia
Munuaisten histopatologia
Munuaissairauksien laboratoriotutkimukset
Munuaisten- ja virtsateiden radiologiset ja isotooppitutkimukset
Hypertension diagnostiikka
Munuais- ja virtsatesairauksien genetiikka
Munuaissairauksien etiikka

2. Munuaisten ja virtsateiden keskeiset sairaudet

Munuaisten ja virtsateiden kehityshäiriöt (CAKUT)
Urogenitaalialueen syndroomat
Virtsatieinfektiot
Munuais- ja virtsatiekivet
Virtsarakon toimintahäiriöt
Lasten munuaiskasvaimet

3. Glomerulaariset sairaudet

Glomerulaaristen sairauksien syntymekanismit

Nefroosin eri muodot

Glomerulonefriitit

Vaskuliitit

Hemolyyttisüreeminen syndrooma

Diabeettinen nefropatia

4. Tubulaariset taudit

Polykystiset sairaudet

Siliopatiat

Tubulointerstitielli nefriitti

Tubulusten transportterihäiriöt

Metaboliset munuaissairaudet

5. Keskeiset hoidot

Akuutin ja kroonisen munuaisten vajaatoiminnan hoito

Lääkkeiden farmakokinetiikka munuaispotilailla

Dialyysihoidot (eri hoitomuodot)

Plasmanvaihto munuaissairauksien hoidossa

Neste- ja elektrolyyttihäiriöiden hoidot

Vastasyntyneen- ja tehohoitopotilaan munuaisongelmien diagnostiikka ja hoito

Munuaissairauteen liittyvän kasvuhäiriöiden hoito

Hypertension hoito

Virtsarakon toimintahäiriöiden hoito

Virtsatieinfektioiden hoito

Virtsakivien hoito

Munuaispotilaiden nutriitio

6. Elinsiirtopotilaiden hoito ja seuranta

HUS:n Uuden lastensairaalan jakson aikana koulutettava perehdytetään munuaissairauksien ohella lasten elinsiirtoihin laaja-alaisesti. Perehdytykseen kuuluu elinsiirtoihin johtavien sairauksien diagnostiikka, hoito, siirtoleikkaukseen liittyvät kirurgiset ongelmat, siirtopotilaan teho- ja vuodeosastohoito sekä potilaiden pitkäaikaislääkitys ja seuranta. Koulutettavalle annetaan valmiudet toimia koulutuksen loppuvaiheessa myös päivystävänä elinsiirtopediatrina.

Teorettinen koulutus

Kurssimuotoista teorettista erikoisalakohtaista koulutusta vaaditaan vähintään 60 tuntia.

Kuulustelu

Lisäkoulutusohjelmaan sisältyy käytännön palvelun loppuvaiheessa tai sen jälkeen suoritettava kirjallinen kuulustelu, jonka järjestämisestä vastaavat lisäkoulutusohjelman kouluttajat. Kuulusteluvaatimuksina lasten nefrologiaan ja elinsiirtoihin soveltuvin osin:

Kirjat:

Pediatric Nephrology (toim. Avner, Harmon, Niaudet, Yoshikawa, Emma, Goldstein), Springer Verlag, tuorein painos

Handbook of Dialysis (toim. Daugirdas, Blake, Ing) Wolters Kluver/Lippincott Williams et Wilkins, tuorein painos

Nefrologia (toim. Pasternack) Kustannus OY Duodecim, tuorein painos

Lehdet (tenttiä edeltävän kahden vuoden ajalta):

Pediatric Nephrology

Pediatric Transplantation

Journal of Pediatrics

Nephrology, Dialysis and Transplantation

Journal of the American Society of Nephrology

Clinical Journal of the American Society of Nephrology

Nature Reviews Nephrology

Aikakauskirja Duodecim

Suomen lääkirilehti

Arviointi ja todistus

Koulutettavan arviointi toteutetaan vastuukouluttajan toimesta strukturoiden keskustelun kautta. Lisäkoulutusohjelmasta vastaavan yliopiston lääketieteellinen tiedekunta antaa hyväksytysti suoritetusta koulutuksesta todistuksen.

Hannu Jalanko

Dosentti, Lastennefrologi

Lasten nefrologian lisäkoulutusohjelman vastaava kouluttaja

Timo Jahnukainen

Dosentti, Lastennefrologi

Lasten nefrologian lisäkoulutusohjelman kouluttaja